

URAZY

PIERWSZA POMOC W URAZACH

Uraz to działanie siły zewnętrznej na organizm

Ze względu na rodzaj czynnika uszkadzającego, urazy dzielą się na:

- Mechaniczne – rany, złamania , skręcenia
- Termiczne- oparzenia , odmrożenia
- Elektryczne – porażenie prądem
- Promieniowanie joniuzujące-
- Akustyczne – uszkodzenie słuchu w wyniku hałasu

Podział ran w zależności od mechanizmu uszkodzenia

- cięte
- rąbane
- z ubytkiem skóry
- kłute
- szarpane
- tłuczone
- postrzałowe
- miażdżone
- kąsane
- amputacje urazowe

PIERWSZA POMOC W URAZACH RANY

- Udzielając pierwszej pomocy w przypadku zranienia należy:
- Jeżeli występuje masywne krwawienie zewnętrzne, natychmiast zatamować je poprzez przyłożenie suchego **jałowego opatrunku** i jego mocne uciśnięcie. Opatrunek powinien być większy od rana. Raz przyłożonego opatrunku nie należy zdejmować. Nowy można położyć na stary.
- Jak najszybciej zapewnić specjalistyczną pomoc

PIERWSZA POMOC W URAZACH RANY

Zalecane jest położenie osoby poszkodowanej płasko. Jeśli krwawienie występuje z kończyny, należy ją unieruchomić i unieść aby znajdowała się ponad poziomem klatki piersiowej. Jest to działanie przeciwbólowe, przeciwobrzękowe, powoduje również zmniejszenie krwawienia

PIERWSZA POMOC W URAZACH RANY

- Przy niewielkim zranieniu, należy odkazić okolice rany, usunąć kurz, brud, ziemię, substancje żrące:
- Do odkażania zastosować wodę utlenioną lub wodę z mydłem
- Obficie przepłukać ranę izotonicznym roztworem chlorku sodu
- Zabezpieczyć jałowym opatrunkiem

PIERWSZA POMOC W URAZACH RANY

Podczas udzielania pierwszej pomocy **NIE WOLNO:**

Zaopatrywać rany w pozycji stojącej

Kłaść na ranę waty i ligniny

Dotykać rany palcami -
niebezpieczeństwo infekcji rany

**Usuwać wbitego w ranę ciała
obcego, może nasilić
krwawienie**

Używać alkoholu do dezynfekcji

Oczyszczać rany krwawiącej lub takiej, która dopiero przestała krwawić

PIERWSZA POMOC W URAZACH ZŁAMANIA

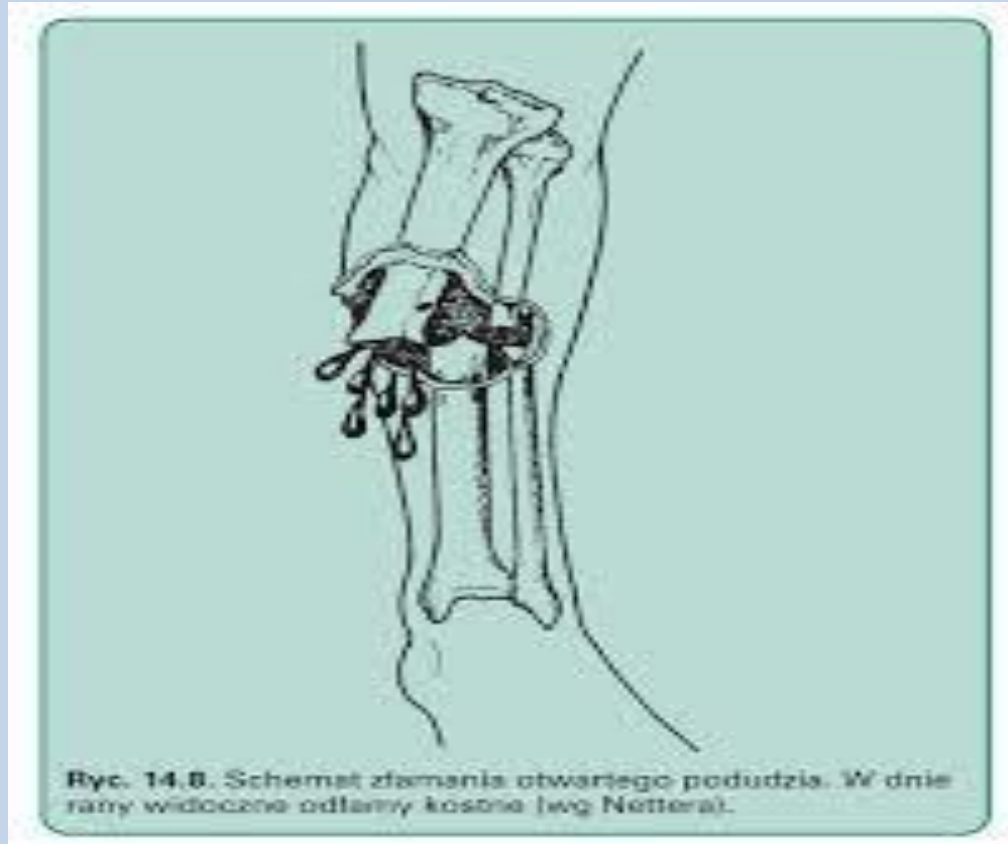
- ❑ Złamanie, to pourazowe przerwanie ciągłości tkanki kostnej. Należą do najczęstszych pourazowych obrażeń układu kostno – stawowego.
- ❑ Złamania dzielimy na zamknięte- bez uszkodzenia ciągłości skóry
- ❑ Złamania otwarte – w którym dochodzi do przerwania ciągłości skóry. Kość lub jej fragment przebija skórę i jest widoczny na zewnątrz. Dochodzi do kontaktu kości ze środowiskiem zewnętrznym.

PIERWSZA POMOC - ZŁAMANIA

ZŁAMANIE ZAMKNIĘTE

PIERWSZ POMOC - ZŁAMANIA

PIERWSZA POMOC – ZŁAMANIA

Objawy złamania zamkniętego

Nagły, silny ból będący skutkiem urazu

Obrzęk, często narastający, wylewy krwawe

Deformacja lub nienaturalne ułożenie kończyn,
skrócenie kończyny

Ograniczenie ruchomości kończyny

Tarcie odłamów kostnych przy próbach ruchu

PIERWSZA POMOC - ZŁAMANIA

Objawy złamania otwartego

Wszystkie objawy charakterystyczne dla złamania zamkniętego

Rana nad złamaniem

Krwawienie

Widoczne wystające odłamki kostne

PIERWSZA POMOC - ZŁAMANIA

Rodzaje unieruchomień

Tymczasowe –prowizoryczne, wykonywane z użyciem np. parasola, narty, chusty trójkątnej

Transportowe –wykonywane z użyciem szyny Kramera, unieruchomienie podciśnieniowe

Trwałe –lecnicze (opatrunki gipsowe, stabilizatory, wyciągi

PIERWSZA POMOC - ZŁAMANIA

Czynności pierwszej pomocy

- Przy złamaniu otwartym należy zabezpieczyć ranę, założyć opatrunek uciskowy lub osłaniający w miejscu krwawienia, starając się niepotrzebnie nie dotykać wystającego odłamu kostnego
- Wykonać tymczasowe unieruchomienie w pozycji w jakiej kończyna znajduje się po urazie
- Uniesienie kończyny dolnej ponad poziom serca
- Zawieszenie kończyny górnej na temblaku
- Podanie leku przeciwbólowego

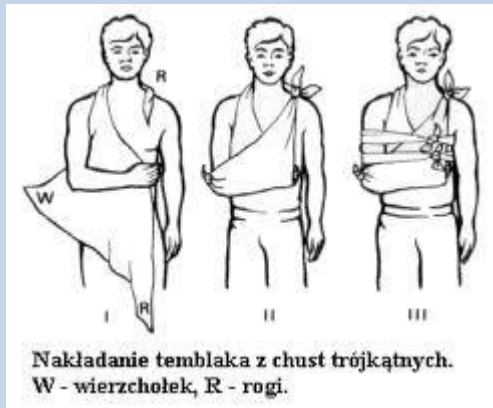
PIERWSZA POMOC - ZŁAMANIA

UNIERUCHOMIENIE KOŃCZYN ZGODNIE Z ZASADAMI POTTA

- W przypadku złamania kości długiej należy zastosować unieruchomienie obejmujące złamaną kość oraz dwa sąsiadujące stawy (np. w przypadku złamania kości łokciowej, unieruchomienie musi obejmować kość łokciową, staw nadgarstkowy oraz staw łokciowy)
- W przypadku złamania w obrębie stawu unieruchomienie musi obejmować staw i dwie sąsiednie kości, które go tworzą (czyli w przypadku złamania w obrębie stawu łokciowego, należy unieruchomić staw łokciowy, kości przedramienia kość łokciową i kość promieniową oraz kość ramienną).
- Wyjątek stanowi złamanie kości udowej. W tym przypadku unieruchamia się całą kończynę

PIERWSZA POMOC - ZŁAMANIA

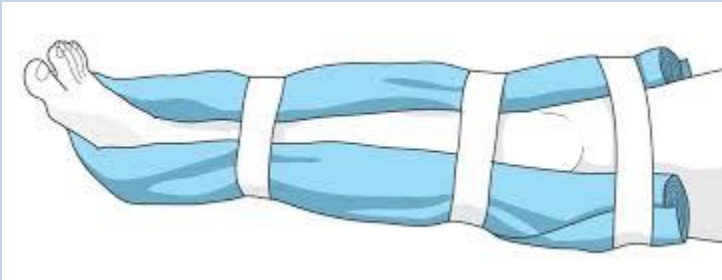
Tymczasowe
unieruchomienie
kończyny górnej przy
pomocy chusty
trójkątnej

PIERWSZA POMOC - ZŁAMANIA

Tymczasowe
unieruchomienie
przedramienia przy
pomocy szyny Kramera

PIERWSZA POMOC- ZŁAMANIA

Tymczasowe
unieruchomienie
kończyny dolnej przy
użyciu koca i bandaża

PIERWSZA POMOC - ZŁAMANIA

Podczas udzielania pierwszej pomocy w przypadku złamania - ***Nie wolno***

Zmieniać ułożenia uszkodzonej kończyny

W przypadku złamania otwartego nie wolno naciskać na wystający fragment kości

Zaopatrywać złamania na chorym który stoi

Transportować poszkodowanego przygodnym środkiem transportu

PORAŻENIE PRĄDEM PIERWSZA POMOC

Porażenia prądem mogą być spowodowane nieświadomością zagrożenia, (dzieci osoby starsze), wadliwą budową urządzeń elektrycznych, ale również nieprzestrzeganie przepisów bezpieczeństwa pracy i instrukcji obsługi urządzeń, ponadto lekkomyślność, niedbalstwo i lekceważenie zagrożeń może być przyczyną porażenia.

PORAŻENIE PRĄDEM

PIERWSZA POMOC

OBJAWY PORAŻENIA PRĄDEM

Ból mięśniowy z odczuciem mrowienia lub drętwienia

Skurcze mięśni uniemożliwiające wypuszczenie z ręki przewodu elektrycznego

Zaburzenia wzroku i słuchu (błyski przed oczami, dzwonienie w uszach)

Oparzenie elektryczne skóry, z masywnym uszkodzeniem tkanek, mięśni i kości

Zaburzenia świadomości,

Zatrzymanie oddychania, krążenia

Zaburzenia rytmu serca (migotanie komór, częstoskurcz komorowy)
– to najczęstsze przyczyny zgonów w przypadku porażenia prądem

PIERWSZA POMOC

PORAŻENIE PRĄDEM NISKONAPIĘCIOWYM

Postępowanie z poszkodowanym

Ustal rodzaj prądu – nisko- lub
wyskonapięciowy

Sprawdzić czy powierzchnia wokół
poszkodowanego nie jest mokra

Wyłącz doływ prądu

Jeżeli nie ma dostępu do elektrycznej
sieci głównej, należy stanąć na
materiale, który nie przewodzi prądu

(np. gumowa wycieraczka, gruba książka,
drewniana skrzynka) i drewnianym
kijem, krzesłem odepchnij
poszkodowanego od źródła prądu

PAMIĘTAĆ NALEŻY O WŁASNYM
BEZPIECZEŃSTWIE

PIERWSZA POMOC

PORAŻENIE PRĄDEM NISKONAPIĘCIOWYM

Należy ocenić stan ogólny poszkodowanego, czy reaguje, czy jego drogi oddechowe są drożne, czy prawidłowo oddycha

Jeżeli poszkodowany nie reaguje, nie oddycha należy wezwać pomoc specjalistyczną i natychmiast rozpocząć RKO

Jeżeli poszkodowany nie reaguje lecz prawidłowo oddycha, należy ułożyć go w pozycji bezpiecznej i wezwać pomoc specjalistyczną

PIERWSZA POMOC

PORAŻENIE PRĄDEM WYSOKONAPIĘCIOWYM

Należy ocenić sytuację

Niezwłocznie wezwać pomoc specjalistyczną

Nie wolno zbliżać się do poszkodowanego

Nie wolno odsuwać przewodów wysokiego napięcia przypadkowymi przedmiotami (mogą przewodzić prąd)

Po upewnieniu się, że prąd płynący w linii wysokiego napięcia został odłączony, można podejść do poszkodowanego i rozpocząć udzielanie pierwszej pomocy

Oparzenia termiczne powstałe w wyniku porażenia prądem należy opatrzyć jałowym opatrunkiem. Dozwolone jest schładzanie miejsc oparzonych

Oparzeniom elektrycznym, należy przede wszystkim zapobiegać, poprzez stosowanie się do podstawowych zasad Bhp.

Leczenie ich jest bardzo trudne.

KRWAWIENIA Z NOSA

To jeden z najczęstszych objawów w występujących w przebiegu wielu schorzeń. Krwawieniu sprzyja cienka i wrażliwa błona śluzowa jamy nosowej, obfite unaczynienie.

Przyczyny miejscowe:

Urazy, mikrourazy, ostre lub przewlekłe choroby zapalne, nowotwory

choroby ogólnoustrojowe (nadciśnienie tętnicze, miażdżyca, choroby układu krwiotwórczego choroby zakaźne)

KRWAWIENIE Z NOSA

PIERWSZAPOMOC

Posadzić należy pacjenta głową pochyloną ku klatce piersiowej
Ściśnij skrzydełka nosa

Zastosuj dodatkowo zimny okład na grzbiet nosa i okolice karku

(zimny okład spowoduje obkurczenie naczyń krwionośnych i zmniejszenie krwawienia)

Poleć pacjentowi oddychanie ustami

Poleć aby pacjent powstrzymał się od mówienia, kaszlu, połykania i pociągania nosem

KRWAWIENIE Z NOSA

PIERWSZA POMOC

Po około 10 minutach krwawienie powinno ustać i można przestać uciskać nos

Po zatrzymaniu krwawienia należy wytrzeć okolice nosa i ust, głowę pacjent powinien nadal utrzymać w pozycji pochylonej

Jeżeli krwawienie utrzymuje się dłużej niż kolejne 10 minut, powinno się pacjenta skontaktować z lekarzem

- ❑ Krwawienie z nosa pojawia się nagle, niekiedy może być niebezpieczne wskutek utraty znacznej ilości krwi lub zakrztuszenia krwią spływającą do jamy ustnej i gardła uszkodowanego. Może być spowodowane niegroźnym urazem, lecz także ciężką chorobą.
- ❑ Powinno się dążyć do zatrzymania krwawienia i podjąć leczenie przyczynowe

URAZY GAŁKI OCZNEJ

PIERWSZA POMOC

- Urazy oczu obejmują :
- ciała obce
- urazy powiek,
- urazy spojówki,
- urazy soczewki
- urazy głębszych struktur oka.

- **Objawy**
- Silny ból
- Łzawienie, pieczenie, światłowstręt
- Zaczerwienienie gałki ocznej i jej okolic
- Krwawienie
- Zasinienie powiek
- Obniżenie ostrości wzroku

URAZ GAŁKI OCZNEJ

PIERWSZA POMOC

- **Ciało obce w oku** Do oka mogą przedostać się różne rzeczy – od kawałka metalu, drewna, plastiku, po inne, niebezpieczne zanieczyszczenia, np. kurz. Do przedostania się substancji obcej do narządu wzroku dochodzi podczas codziennych prac domowych. Czynniki, które sprzyjają dostaniu się do oka ciała obcego w oku to;
  - szlifowanie,
  - cięcie metalu lub drewna
  - przebywanie na powietrzu, gdzie występuje silny i porywisty wiatr,

USUWANIE CIAŁA OBCEGO Z OKA

Należy uchwycić rzęsy i odchylić górną powiekę, pociągnąć ją ku dolnej - ułatwi to spływanie łez, które wypłuczają ciało obce;

jeśli ciało obce nadal tkwi, powinno się oko przepłukać letnim strumieniem wody

Dopuszcza się też położenie na powiece patyczka do uszu i na niego nawinąć powiekę, uwidocznione ciało obce np. ziarnko piasku można usunąć delikatnie, rogiem zwilżonej chusteczki

URAZ GAŁKI OCZNEJ

Jeśli w oko wbite jest duże ciało obce, na przykład igła, nóż czy drzazga, nie wolno usuwać go samodzielnie. Zmiana położenia ciała obcego może spowodować uszkodzenie nerwów i naczyń krwionośnych. Powinno się niezwłocznie wezwać Pogotowie lub udać się do okulisty. Oko należy delikatnie zabezpieczyć jałowym opatrunkiem

Dziękuję za uwagę